

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Tư, ngày 09/4/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

Bài 038: Tiêu chuẩn của tu hành là giới luật

Giới luật là nguyên tắc tối cao để có thể đánh giá một người có tu hành hay không. Không giữ phép tắc thì cho dù trên hình thức giống người tu nhưng thật ra không phải là người tu học Phật. Ngoại đạo cũng tu hành nhưng không giữ giới, thậm chí, họ vẫn sát sanh, uống rượu và tà dâm. Thích Ca Mâu Ni Phật khẳng định *“Hãy lấy giới làm thầy, lấy khổ làm thầy”* khi Ngài A nan hỏi Phật: *“Sau khi Ngài nhập Niết Bàn chúng con nương vào đâu?”*

Trong Giới Kinh, Phật nói: *“Giới luật còn thì Phật pháp còn”*. Giới luật chính là chuẩn mực, không dừng lại ở những giới điều Phật dạy, mà còn là phép tắc, chuẩn mực, phong tục, tập quán, lễ lạt. Chúng ta đều phải tuân theo những điều này. Lời cha mẹ, lời thầy dạy bảo phù hợp với đạo lý mà chúng ta làm sai chính là đã vi phạm giới. Cho nên phạm vi của Giới rất rộng. Ví dụ như nói đến sát sinh, có những người cho rằng chủ yếu không giết những con vật lớn, không giết người. Nói như vậy là sai rồi! Giới Kinh nói rằng: *“Trên từ chư Phật, dưới đến những côn trùng nhỏ đều không khởi tâm tổn hại, giết hại chúng.”*

Phật giảng giải rất tường tận, không chỉ có năm giới, 10 thiện, 10 giới của Sa-di hay 250 giới của tỳ kheo. Chúng ta chưa học giới Kinh nhưng cần biết giới căn bản là 5 giới 10 thiện, các phong tục tập quán. Trong mỗi thời đại, hình thái xã hội có thể thay đổi về hình thức nhưng căn bản của Giới điều sẽ không thay đổi. Giới là quy chuẩn, là hàng rào để hành giả tu hành không vượt qua quy chuẩn đó. Nếu không có Giới thì sẽ không biết điểm dừng đúng chỗ, đúng lúc. Nhờ Giới mới sinh Định, nhờ Định mới sinh Tuệ. Một đoàn thể ở nơi nhà Phật cùng sinh hoạt, cùng vui, cùng hòa thuận là do mọi người đều hoan hỷ tuân thủ quy định. Đây chính là Giới Hòa Đồng Tu, Kiến Hòa Đồng Giải, Thân Hòa Đồng Trụ.

Hòa Thượng nói: *“Phật giảng kinh nói pháp đem vô lượng những hành vi quy nạp thành ba điều Thân Khẩu Ý. Những hành vi của ba nghiệp này có lỗi lầm thì bạn phải mang nó tu sửa lại thì đó chính là tu hành. Tiêu chuẩn của tu hành chính là Giới luật. Giới luật dạy bảo chúng ta nhất cử nhất động phải phù hợp với quy củ, lễ tiết. Đây là tiêu chuẩn vĩnh hằng bất biến.”*

“Trên Kinh Phật nói phần nhiều là các nguyên lý, nguyên tắc, đây chính là phần vĩnh hằng bất biến. Ví dụ, Phật nói 10 thiện nghiệp có thân không sát sanh,

không trộm cắp, không tà dâm. Đó là nói đến nguyên tắc! Phạm vi của sát sanh, phạm vi của trộm cắp, phạm vi của tà dâm, ở mỗi một thời đại, quan niệm đạo đức có sự khác nhau. Đó là trên sự tương! Phật nói đến nguyên tắc thì phải hiểu, còn sự tương thì có thể tùy theo thời đại. Bạn phải tuân thủ đạo đức của người hiện tại, những quy tắc, quy điều thì mới có thể làm cho thân thể của bạn nhất cử nhất động đều phù hợp quy củ. Hãy y theo tiêu chuẩn này để tu sửa hành động của thân nghiệp!

“Chúng ta hãy nêu ra một thí dụ đơn giản như sau: Theo phong tục tập quán thời xưa, nam nữ thụ thụ bất thân nên ai cũng phải tuân thủ. Thế nhưng, vào thời hiện đại này, nam nữ có thể bắt tay. Nếu thời hiện đại này mà dùng lễ xưa thì sai rồi, làm sao có thể được. Người hiện đại phải học lễ của người hiện đại, vì bạn là người hiện đại, không phải người xưa. Ở mỗi một quốc gia cũng có lễ tiết riêng. Người nước ngoài rất nhiệt thành khi họ rất tôn trọng, tôn kính bạn nên họ có thể nói: “Pháp sư ơi, tôi có thể ôm Ngài một cái được không?” Đó là biểu hiện sự tôn kính, sự cung kính không có ác ý! Vì vậy, bạn đến bất cứ một nơi nào thì bạn phải hiểu lễ tiết của nơi đó thì bạn mới được người người hoan nghênh. Không thể không biết! Đây là thân nghiệp!”

“Ý nghiệp là điều rất quan trọng. Khi chúng ta đến đâu, cần phải hỏi rõ những vấn đề cấm kỵ ở nơi đó. Đây là lễ xưa. Mỗi một nơi đều có hủ kỵ, nên chúng ta phải hiểu biết. Trong lúc nói chuyện, phải hết sức cẩn trọng để tránh lời nói của chúng ta đắc tội, kết oán với người. Do đó, ở một khu vực nào thì phải hiểu rõ phong tục, tập quán nơi đó, kỵ hủ nơi đó.

“Cho nên phải tu hành, phải y theo lý luận nguyên tắc quy củ trên Kinh đã nói. Chăm chỉ, nỗ lực mà làm. Quan trọng nhất là phải đoạn tham sân si mạn, đoạn thị phi nhân ngã (đúng sai của mình và người). Ngoài việc này, tiến thêm một bước nữa là phá trừ ngã chấp, phá trừ pháp chấp thì bạn mới có thành tựu. Nếu bạn chăm chỉ tu hành thì bạn liền cảm ứng tương thông với Phật Bồ Tát. Bạn nhất định sẽ được Tam Bảo gia trì. Người có thể thâm nhập đối với Phật pháp, chắc chắn sẽ được Tam Bảo gia trì, họ sẽ được tự tại an vui. Bạn y theo lý luận, nguyên tắc, quy củ mà Phật đã nói ra trong Kinh mà làm thì nhất định sẽ thành công, nhất định được Tam Bảo gia trì”.

Vô lượng hành vi, vô lượng khởi tâm động niệm, vô lượng hành động tạo tác của chúng ta đã được nhà Phật quy nạp thành ba điều Thân Khẩu Ý. Điều Phước thứ hai trong Tịnh Nghiệp Tam Phước có nhắc đến là: “*Cụ túc chúng giới, bất phạm oai nghi*” – nghĩa là đầy đủ các giới, không phạm oai nghi. Phạm trừ của giới đều xoay quanh Thân Khẩu Ý. Chỉ cần chúng ta không kiểm soát thì lời nói có thể đã phạm phải lời nói thêu dệt, lời nói hung ác, lời nói dối hay lời nói dối chiêu đâm thọc. Không có chuyện lời nói gió bay, do đó, chúng ta phải hết sức cẩn trọng. Nếu không kiểm soát hành nghi

của ba nghiệp Thân Khẩu Ý thì cho dù làm rất nhiều việc phước lành, niệm Phật thật nhiều thì cũng không phải là người tu hành nhà Phật.

Người có lời nói thô tháo, tâm địa hiểm ác, thân thì phạm Sát Đạo Dâm, khiến đại chúng xã hội ngạc nhiên cho rằng vì sao người tu lại là như vậy? Thật ra họ không phải là người tu nơi nhà Phật. Chân tu nơi nhà Phật là ngày ngày phải kiểm điểm hành nghi của Thân Khẩu Ý. Hòa Thượng khẳng định rằng giới luật chính là tiêu chuẩn tu hành và tiêu chuẩn này vĩnh hằng không bao giờ thay đổi. Có người đi ăn nhậu, lôi kéo những người đang giữ giới rằng, hãy tùy duyên đi, tùy duyên mà ăn nhậu. Thật ra đây là tùy tiện, không phải tùy duyên.

Nếu hành giả tu hành để ba nghiệp Thân Khẩu Ý tùy thuận theo thói quen thì hành giả chưa làm chủ được bản thân, chưa được gọi là có tu hành nên phiền não, khổ đau vẫn còn lay rây không chấm dứt. Họ ở trong nhà ngôi nhà giải thoát, an vui mà không cảm nhận được sự giải thoát an vui, luôn là bức bách. Họ tùy thuận theo năm dục sáu trần và tùy tiện theo tập khí phiền não nên họ khổ đau.

Hòa Thượng nói người thỏa mãn năm dục chẳng khác nào người khát uống nước biển, càng uống lại càng khát, chỉ dẫn đến chết. Chỉ khi biết dừng lại mới tự tại an vui. Trước đây, đi đâu tôi cũng uống cà phê, thậm chí, ở nhà tôi, cũng có máy pha cà phê, có chòi để thưởng thức cà phê. Nhưng khi tôi nói là không uống nữa là tôi chấm dứt luôn. Đây chính là tự mình kiểm soát tập khí thứ mà ngày ngày đang sai sử chúng ta. Một khi bị Tài Sắc Danh Thù Sai sử rồi thì chúng ta làm sao còn được tự tại.

Tiêu chuẩn giới luật là vĩnh hằng bất biến nhưng cách để áp dụng các tiêu chuẩn lại tùy theo thời đại mà có chút thay đổi. Trên sự, trên tướng có thể khác nhau theo thời đại. Thân của chúng ta nếu không có quy chuẩn, quy điều tiết chế thì sẽ rất tùy tiện. Ngay tư thế ngồi nếu không có quy chuẩn thì sẽ mỗi người ngồi một kiểu. Có người nói lớp học của chúng ta rất nghiêm túc. Quả thật đây chính là quy chuẩn vì nếu không nghiêm túc thì người đó không thể tham gia lớp học. Nhờ quy chuẩn mà chúng ta có thể tu sửa hành động của thân nghiệp. Ví dụ theo nghi lễ phương Tây thì cái ôm biểu hiện sự cung kính.

Còn trên ý nghiệp, chúng ta đến đâu cũng phải hỏi để biết rõ những điều kỵ húy nơi đó, tránh trường hợp chỉ vì một lời nói mà còn phải ra tòa. Cho nên người xưa mới dạy chúng ta là: *“Nhập môn vấn húy”*. Có nhiều người rất tùy tiện trong lời nói. Cho nên người niệm Phật có câu rằng: *“Ít nói một câu chuyện, niệm nhiều một câu Phật hiệu”*. Ít nói nghĩa là ít nói chuyện thừa chứ không phải là không nói những câu chuyện có ích cho mọi người. Nếu nói nhiều chuyện thừa chỉ tạo thêm nghiệp, có thể sẽ vô tình phạm lỗi, vô tình kết oán với người. Cả đời của Hòa Thượng giảng Kinh nói pháp, để lại cho đời hàng chục ngàn giờ giảng pháp. Bình thường, Ngài nói chuyện rất ít, Ngài không dùng điện thoại. Bản thân tôi có dùng điện thoại nhưng rất may mắn là cả tuần cũng không có ai gọi đến.

Trong Kinh Vô Lượng Thọ, Phật dạy chúng ta: “*Khéo giữa khẩu nghiệp, không nói lỗi người*”. Nghiệp là hành động tạo tác, khẩu bắt đầu nói là bắt đầu tạo nghiệp. Đó là hằng ngày khẩu luôn nói chuyện thừa, chuyện vô bổ, chuyện lỗi của người. Chúng ta nhất định đoạn tham sân si, đoạn phải trái của mình và người. Tham không được thì mới sân, nổi giận lên rồi thì sẽ làm càn làm quấy, không có lý trí kiểm soát bản thân. Do đó, chỉ cần đoạn tham thì sân và si không có.

Tiếp đến, chúng ta phá trừ ngã chấp, phá trừ pháp chấp. Ngã chấp là chúng ta luôn cho mình là đúng, luôn giữ chặt kiên cố cách thấy, cách nghĩ, cách biết, cách làm của mình. Người này không thể tiếp nhận cách thấy, cách nghĩ, cách biết, cách làm của Phật, Bồ Tát, Thánh Hiền. Pháp chấp là chấp trước cho rằng chỉ có pháp tu của mình là đúng, còn của người khác là sai, rồi hủy báng đập đổ. Nhiều người trẻ đã ngổ ngáo phạm phải việc này, cho rằng pháp niệm Phật không phải là chánh pháp, trong khi đó có bao nhiêu đời tổ sư đại đức đã tu theo, đã đạt được thân chứng. Gần đây nhất là có Hòa Thượng Hải Hiền, niệm Phật vãng sanh lưu toàn thân xá lợi.

Phật dạy chúng ta từng bước tu hành, trước nhất là giữ giới trên ba nghiệp thân khẩu ý, ngày ngày kiểm soát và tu sửa lại. Tuy nhiên, nhiều người tùy tiện, không tu sửa ba nghiệp, luôn chỉ thỏa mãn và bị sai sử bởi thân nghiệp, khẩu nghiệp, ý nghiệp mà không biết. Nếu chân thật tu hành, chân thật làm theo đúng như Phật Bồ Tát dạy, xa lìa được hành động của ba nghiệp thì chúng ta sẽ tự khắc trở về Thân Khẩu Ý ba nghiệp của tự tánh thanh tịnh. Lúc đó, chúng ta sẽ cảm ứng tương thông với Phật Bồ Tát, sẽ là Phật Bồ Tát, luôn tự tại an vui, không bị ba nghiệp lôi kéo.

Người có thể thâm nhập đối với Phật pháp, tu hành đúng như pháp thì chắc chắn sẽ được Tam Bảo gia trì, sẽ được tự tại an vui. Hòa Thượng khẳng định một cách rất mạnh mẽ như vậy là vì sao? Là vì Hòa Thượng chỉ nói những gì Ngài đã làm. Phật Bồ Tát cũng nói ra những gì các Ngài đã làm. Còn chúng sinh chúng ta thì nói những điều mình chưa làm được và nói ra là để cho người khác làm còn bản thân lại không làm. Chúng ta hãy cố gắng làm theo Phật Bồ Tát chỉ dạy, cố gắng làm cho tốt những gì mình đã nói ra. Hòa Thượng đã làm được nên lời nói của Ngài rất chắc thật, có lực, có niềm tin vững chắc.

Đời sống của Ngài đúng như lý như pháp, không bị hành vi của ba nghiệp sai sử mà chính Ngài mới là người sai sử, quản lý chúng. Thân của Ngài trải qua đời sống nghiêm túc, an trụ trong giới luật. Miệng của Ngài chỉ nói lời Phật pháp, chân thật, thiết thực lợi ích cho chúng sanh, giúp chúng sanh có được phương pháp thoát ra khỏi sự ràng buộc của khổ đau. Ý của Ngài luôn khởi lên điều thiện, điều nghĩ đến việc giúp ích chúng sanh, không có ý “*tự tư tự lợi*”, “*ảo danh ảo vọng*”, hưởng thụ “*năm dục sáu trần*”, “*tham sân si mạn*”.

Do đó, việc trước tiên là hằng ngày, chúng ta tu tập phải tuân thủ theo tiêu chuẩn. Tiêu chuẩn chính là chúng ta nhất định không được tùy tiện vi phạm Giới luật, quy củ,

quy điều cho dù là việc nhỏ cũng phải tuân thủ. Nếu tùy tiện phạm việc nhỏ thì chúng ta sẽ bị dẫn đi rất xa. Nếu có thể giữ việc nhỏ sẽ giữ được việc lớn hơn. Ví dụ như nếu hằng ngày, chúng ta không thể hiện tâm yêu thương thông qua việc nhỏ nhất thì sẽ không bao giờ có một ngày chúng ta có được tâm đại từ đại bi để cứu giúp chúng sanh. Cho nên phát khởi tâm yêu thương từ việc nhỏ trên mọi phương diện trong cuộc sống thì dần dần tâm lượng của chúng ta sẽ mở rộng hơn.

Bài học hôm nay, Hòa Thượng chỉ dạy chúng ta luôn quan sát Thân Khẩu Ý có phạm giới không? Thân giới có phạm sát sanh, trộm cắp, tà dâm không? Thân chỉ cần làm là phạm. Thân không làm, mắt không nhìn nhưng ý khởi cũng là phạm. Có câu chuyện hài về một người qua sông, mắt nhìn cô lái đò nên phải trả phí qua đò gấp đôi. Lần sau anh ta quyết không nhìn nữa nhưng vẫn phải trả phí gấp ba vì tuy không nhìn nhưng lại khởi ý. Cho nên, ngày ngày chúng ta tu sửa hành vi của ba nghiệp Thân Khẩu Ý chính là tu hành. Qua đây, chúng ta sẽ biết người chân thật tu hành thì ba nghiệp luôn an trú trong 10 thiện. Đáng tiếc rằng, ngày nay, nhiều người có bạn lành bên cạnh mà không nỗ lực thay đổi. Phật pháp dạy là bạn lành nương cậy, thầy tà tránh xa. Đệ Tử Quy thì nhắc chúng ta: “*Gần người hiền, tốt vô hạn. Đức tiến dần lỗi ngày giảm*”. Chúng ta đã gần người thiện, người chân thật tu hành mà chúng ta không thay đổi thì thật là đáng tiếc./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!